

Fények és formák

Szűcs Zsuzsanna keramikumművész kiállítása a Harmónia Palotában

Szűcs Zsuzsanna nem csupán keramikumművész, dizájnér, hanem műemlékvédelmi szakmérnök is, amit az elmúlt években rendezett kiállításai, kiállításorozatai kapcsán érdemes külön is kiemelni. Alkotásainak egy részével a megszokott módon, posztamensre helyezve vagy fel függesztve, kiállítótéri környezetben is többször találkozhattak az érdeklődők. Ám a *Fények és formák* című kiállítás a művész másfajta szemléletéről és célkitűzéseiről is tanúskodik. Az Ybl Miklós tervezte, 1871-ben épült Bókay-palota fedett belső udvara nem csupán egy önmagában is finoman kialakított, szép épület része, hanem a tárlat idejére egy kerámiaszobor-installáció helyszínévé is vált. A Bókay János orvosprofesszor számára készült épület formai elrendezése, térképzése jól mutatja saját kora jellegzetességeit, miközben számos architektonikus megoldása még korábbi idők művészetére is reflektál. Magában az épületben is tetten érhető az idő képzete, amely Szűcs Zsuzsanna installációinak, environmentjeinek karakteres eleme. Az environment lényege, hogy a mű és a tér egy-

séget alkot: a neutrális kiállítótérrel szemben nemcsak befogadó háttérül szolgál a környezet, hanem maga is fontos szereplője, alakítója a sokoldalú látvány létrejöttének. Kovalovszky Márta szavaival „a tér – fizikai kiterjedés, de amennyiben emberi létezés tere, telve van megannyi emberi tartalommal, érzellemmel, emlékekkel, és elsősorban ezek által lesz eleven, szinte kézzelfogható, sugárzó közeg”.

Szűcs Zsuzsanna 2020-ban *Idő – réteg – kapcsolat* címmel négy, különböző helyszínen rendezett hasonló típusú kiállítást. A sorozat korábban elindult, s 2021-ben és 2022-ben is folytatódott. Pontosan szerkesztett architektúrák és a természet organikus szerveződésének rendezetlensége sokféle módon szövődik egységbe a művész installációiban. Számos, különböző helyszínen fogadta már be munkáit, műemlék épületek, önálló vagy épülethez kapcsolódó kertek, mint például a Trefort-kert 2022-ben vagy a Fűvészkert 2017-ben. Az egyes terek és a kiállított plasztikák, a színek, a formák és fényhatások különféle szekvenciáit hozzák létre, kontextust teremtenek egymás-

Szűcs Zsuzsanna,
Fények és formák,
kiállítási enteriőr,
Harmónia Palota,
2023, Budapest,
Bókay-udvar
© Szűcs
Zsuzsanna

Szűcs Zsuzsanna,
Fények és formák,
kiállítási enteriőr,
Harmónia Palota,
2023, Budapest,
Bókay-udvar
© Szűcs
Zsuzsanna

sal, kiegészítve és alakítva a műegyüttes látványát. Épp ezért nem meglepő, ha egy-egy kompozíciós megoldás vagy motívum a kiválasztott helyszín adottságaihoz, térszerkezetéhez és aurájához kapcsolódva önmagát is újraértelmezi. A művész szándéka azonban ennél is összetettebb, hiszen az egyes művek tudatos elhelyezésével számos irányba indítja el a szemet, s tekintetünket olyan pontokra is elvezeti, amelyeket más esetben talán észre sem vennénk. Már a művek szokatlan elhelyezkedése is kibillentí a nézőt a megszokott rutin biztonságából. A kiállítás bejárása során előtűnő horizontális, vertikális és körkörös irányok ismétlődnek a plasztikák szögleteiben, hajlatok-

ban, görbületekben és ívekben. Az installáció terében a néző szabadon, saját maga által választott útvonalak mentén fedezheti fel a látvány különféle elemeit. A műegyüttes nem egyszerre tárulkozik fel, hanem térben és időben fokozatosan bontakozik ki, az alkotás aktív szereplőjévé avatva ezzel a szemlélőt, miközben a művész számos olyan kis részletre is rámutat, amely nemcsak a szobrász, hanem a műemlékvédelmi szakember számára is fontos. Felszólítás ez, hogy a városban járva ne menjünk el olyan épületek, terek, kertek mellett, amelyek megtekintése akár örömünkre is szolgálhat. Szűcs Zsuzsanna lebegő, játékos installációi a művészet, az esztétikum számos formája iránti nyitottságra s a felfedezésükben rejlő különleges élmény fontosságára világítanak rá. Szakmai szempontból munkásságának ez a területe – természetesen a mai kor közelítésmódjaira fókuszálva – számos rokonságot mutat a land art és a concept art törekvéseivel is. Ezek a letisztult, formailag szinte a minimal arthoz köthető kerámiaszobrok bonyolult-bravúros technikai megoldások eredményei, s mind színkezelésükben, tónusmodulációikban, mind a felületi formák variációinak tekintetében különleges művészi érzékenységről tanúskodnak. A dróttal felfüggesztett, többféle irányba mutató, lebegő formákat együtt érzékeljük az eklektikus épület belső udvarában fellelhető architektonikus elemekkel, félkörívekkel, oszlopokkal, lizénákkal. Jelen és múlt művészi nyelve kapcsolódik itt össze. Bár az alkotások lebegése csak illúzió, mégis elfogadjuk, sőt szinte magunk is érzékeljük könnyedségüket. Ugyanakkor észre kell vennünk a kifeszített drótok hálóját is, amely a különféle geometrikus szerkezetek együttesében maga is tényleges térszervező elem.

A kiállítás címe *Fények és formák*, és ez újabb aspektusát mutatja az aktuális és a hasonló installációk lehetséges interpretációjának. A kiállítótermi, jól beállított, statikus megvilágítás helyett ezekben az environmentekben a napszakok és fény-árnyék viszonyok előre kiszámíthatatlan impulzusai érvényesülnek, így az egyes helyszínek (szabad tér, belső udvar stb.) fényeinek változásai a természetes spontaneitás irányába mutatnak. A műegyüttes, akár egy zenemű, a különféle fényhatások vezényletével olykor crescendókat, máskor csendes, elmélyült dallamvilágot közvetít. Szűcs Zsuzsanna ebben a szellemben létrehozott munkái a Bókay-udvarban, éppúgy, ahogyan a korábbi helyszíneken is, olyan installációk, amelyek magukon túlmutatva a város, a körülöttünk lévő rejtőzködő környezet értékeihez kapcsolódva a műélvezet mellett a felfedezés örömét is felkínálják számunkra.